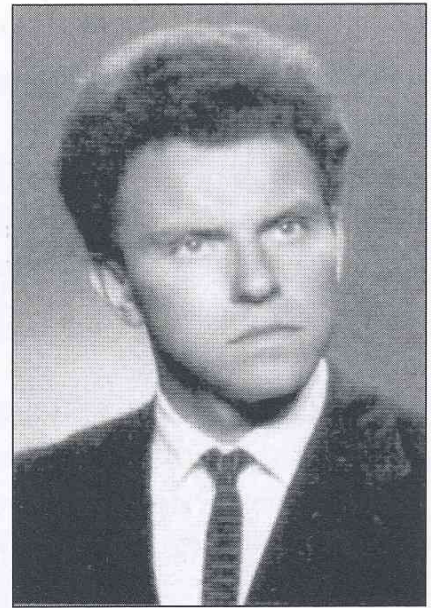

Jonas Kavaliauskas

(1938–2006)

Jonas Kavaliauskas gimė Mitabynės kaime 1938 m. kovo 10 d. Septynių asmenų šeima vertėsi sunkiai. Tėvas degdavo degutą bei anglis ir veždavo parduoti į Pasvalį bei Panevėžį. Po ankstyvos tėvo mirties šio amato teko imtis ir Jonui. Skurdžios savo vaikystės neslėpė ir pats muzikas: „Tėvai buvo bemoksliai. Gyvenome mažoje trobelėje, kur po vienu stogu tilpo tvartelis gyvuliams („kūtė“). Už trijų kilometrų Mitkų kaime buvo pradinė mokykla. Keturis skyrius baigiau per trejus metus. Sesutė Stasė sugalvojo, kad man reikia mokytis toliau. Nupirko „karmoną“ ir pavėluotai, rugsėjo pabaigoje, nuvedė į Kriklinių septynmetę. Mokiausi vidutiniškai. Lankiau dramos būrelį, o į chorą manęs mokytoja nepriėmė. Tačiau mokyklos choreliui vykstant į Joniškėlio dainų šventę, man pasiūlė dalyvauti dėl skaičiaus. Pirmą kartą pamačiau Dirigentą. Baigęs Kriklinių septynmetę, pradėjau galvoti apie muzikos mokslą.“ [1].

Jonas Kavaliauskas. Nuotr. iš knygos „Muzikos enciklopedija“ Vilnius, 2003, t.2, p. 141.

1954–1958 m. choro dirigavimo mokėsi Panevėžio muzikos mokykloje (dėstytojas Aleksandras Lyberis) ir vadovavo siuvimo fabriko „Nevėžis“ moterų chorui. 1958–1963 metais choro dirigavimo studijas tęsė Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (dabar Muzikos ir teatro akademija) (dėstytojo Adolfo Krogerto klasė). Vadovavo Vilniaus finansų ir lengvosios pramonės technikumų bei kailių fabriko chorams.

Konservatorijos absolventas J. Kavaliauskas 1963 m. išvyko į Kazachstaną, tapo Semipalatinsko muzikos mokyklos choro dirigavimo dėstytojas ir metodinės komisijos pirmininkas. Mieste subūrė mišrų chorą, o laisvalaikiu ėmėsi kompozicijos. Vadovas buvo priimtas į Kazachstano kompozitorių sąjungos Semipalatinsko skyriaus narius. 1966 m. grįžo į Vilnių, 1967–1970 buvo vyrų choro „Varpas“ chormeisteris, 1966–1972 – Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto (dabar universitetas) Muzikos katedros choro dirigavimo dėstytojas. 1970–1978-aisiais – Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos choro dirigavimo dėstytojas ir choro studijos vadovas. Studiją tada lankė 80–90 merginų ir vaikinų, kuriuos dirigentas išmokė daug lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinių, surengė viešų koncertų. Nuo 1978 metų buvo Vilniaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio vidurinės meno mokyklos (Menų gimnazijos) choro dirigavimo dėstytojas ir metodinės komisijos pirmininkas (1979–1995). 1980–1991 metais choro dirigavimą dėstė ir Lietuvos valstybinėje konservatorijoje (Muzikos ir teatro akademijoje). Mokykloje išugdė didelį būrį jaunųjų choro dirigentų

Vienas gražiausių J. Kavaliausko kūrybinės veiklos puslapių – 1970–1995 metais darbas su Vilniaus miesto moterų choru „Eglė“ (1971). Būdamas choro meno vadovas ir dirigentas, ištisus 25 metus klausytojus džiugino darniais sostinės moterų balsais, jų menine ir scenine kultūra. Chorą lankė 70–90 balsingų moterų, kurias dirigentas išmokė kelis šimtus lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinių. „Eglė“ surengė per 300 koncertų Lietuvos miestuose ir miesteliuose, su dideliu pasisekimu koncertavo Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Rusijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje (Čekijoje), Kuboje, Baltarusijoje, Rumunijoje, Italijoje, nemaža įrašų padarė Lietuvos radijui, dalį kūrinių įdainavo į plokšteles, dalyvavo televizijos laidose. 1978 m. „Eglei“ suteiktas nusipelnusio kolektyvo vardas.

J. Kavaliauskas – respublikinių dainų švenčių konsultantas, 1973, 1978 ir 1983 metais respublikinių moterų ir vyrų chorų sąskrydžių Šiauliuose, 1975, 1980 ir 1985 respublikinių dainų švenčių Vilniuje, 1990 Lietuvos tautinės dainų šventės, 1994 I ir 1998 II Pasaulio lietuvių dainų švenčių Kaune ir Vilniuje vyr. dirigentas. 1975 apdovanotas Kultūros žymūno ženklu, tais pačiais metais suteiktas nusipelnusio artisto garbės vardas [2].

Jonas Kavaliauskas mirė 2006 metais kovo 1 d.

Literatūra

1. Muzikos barai, 2006, nr. 7–8, p. 55.
2. Zubrickas, Boleslovas. Pasaulio lietuvių chorvedžiai. Vilnius, 1999, p. 303 – 304.